

Serghei CRUDU

Pribegia Sufletului și Izbăvirea Lui (Ps 119,1-4) – Repere Isagogice și Exegetice

The wandering of the soul and its redemption (ps 119: 1-4) - isagogical and exegetical references

Serghei CRUDU

„Babeș -Bolyai” University, Cluj-Napoca, Romania

Abstract. *Psalm 119 is based on both the divine promise and the fulfillment of that promise, just as it happens most of the Sacred Scripture. Joy and suffering are not only in a deplorable way presented and presented together, but as they are equal in their intensity, they are both irresolvable and uncertain. The virtues of truth and dignity within the community, and justice, which is above all and perceived as the will of God for His people Israel, are the ideals that this psalm emphasizes. The fact that God promises His help to the needy, which characterizes the whole Law and Prophets, is revealed by the fact that the believer illuminates in his life the effect he feels on his faith. The Psalm gains more meanings once it opens up a perspective on a collection of „pilgrim hymns”. Although the original psalm has undergone some transformation, it still retains its essence. For the Jews of Diaspora who lived far away from the Holy Land and the Temple, this transformation of the psalm came as an expression of their renewed belief that the God of Israel is always on their side and pours out His grace so that they can cope the hostility of foreign enemies. They came as pilgrims, loaded with the trials of life. Their arrival at the sanctuary brought them the renewal of the hope and the courage to live as God's people in strange land and to continue their action of reconciling those who opposed them. This extent of the applicability of the Psalm has paved the way for the New Testament people to inherit it in turn, especially as regards the references made to a part of 1 Ptr 1, 1-2; 2, 11-12.*

Keywords: *psalm, king, Messianic perspective, human, trust.*

Aflându-se în mijlocul a multe curse ale pribegiei sufletului său, psalmistul înalță această strigare de izbăvire către Dumnezeu, care devine o fierbinte și intensă rugăciune. Fiind pribeg, își află adăpost pocăinței sale la Dumnezeu, Cel Care-i împărtășește acest dar dimpreună cu toate comorile lui. Psalmul 119 apare astfel ca un răspuns de mulțumire adresat lui Dumnezeu, Cel Care I-a auzit rugăciunea și I-a sprijinit în această agonie. Nădejdea și încrederea în ajutorul Lui îl face să nu se mai simtă singur și vulnerabil, devenind tare în lupta cu aceste nevăzute furtuni ale pribegiei. Această cântare duhovnicească este în acest sens și ca o întărire pentru toți cei care pribegesc pe acest pământ, ca să nu se rătăcească în calea lor cea grea. Aducerea aminte de Domnul în aceste clipe de izolare și asuprire reprezintă pentru prorocul David o adevărată mângâiere și întărire, învățând că toate cele pământești sunt trecătoare și nimeni din cei care îl prigonesc nu vor rămâne nemuritori. Astfel, el cântă această izbăvire din durerea pribegiei. Într-o asemenea lume plină de vrăjmași și necazuri, psalmistul nu-și mai află sensul existenței sale, trezindu-se în el dorul după Dumnezeu și veșnicie. Sufletul îi suspină și însetează după dreptate și liniște adâncă, care poate fi aflată în mod deplin numai în Dumnezeu. Încredințându-se voii Lui, această întristare a sa se preschimbă în bucurie,

„The wandering of the soul and its redemption (ps 119: 1-4) - isagogical and exegetical references,” *Astra Salvensis*, IX (2021), no. 17, p. 11-22.

deznadejdea în speranță și asupririle în mângâieri. Acest psalm este adresat ca o recunoștință și mulțumire pentru infinita bunătate și purtare de grijă a lui Dumnezeu.

Preliminarii. Noțiuni de isagogie

Datarea și autorul psalmului

Psalmul 119 este un psalm individual, la fel ca și cei doi care-i urmează, fiind conceput inițial sau cântat de către un singur instrument sau o singură voce¹. Motivul pentru care această cântare este prima între cântările treptelor, este greu de determinat². Potrivit lui Louis Allen, acest psalm apare ca o mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru rugăciunea auzită cu privire la persecuție. De obicei clasificat ca o tânguire,³ psalmul 119 este neobișnuit: „este un răspuns de plângere”. După versetul introductiv, care are scopul de a ne arăta că s-a rugat și a fost auzit de Domnul, în versetele următoare, psalmistul fundamentează această plângere. Necazul lui este cauzat de o anumită persoană, precum și de către un grup, a căror bârfeli, poetul se roagă să fie transmise⁴. Probabil că psalmistul a fost victimă a calomniilor vicioase și pare să fie încă amenințat de dușmanii personali. El poate a fost acuzat pe nedrept de unele crime, și astfel viața sa a fost pusă în pericol⁵. Totodată, acest psalm a mai fost interpretat de către exegeți ca o cântare destinată evreilor din diaspora care se aflau într-un mediu ostil, cu scopul de a exprima și reda prin intermediul acestuia oboseala conviețuirilor și împrejurimile păgânilor⁶. La fel, psalmul 119

¹ C. L. Allen, „Psalms 101-150,” în *Word Biblical Commentary* 21, Dallas, Word, Incorporated, 2002, p. 193.

² Potrivit lui F. Baethgen și M. Bittenwieser, ceea ce pare mai puțin obișnuit, este că Liturgia celui de-al doilea Templu a făcut psalmul 119, „o cântare a pelerinajului”, și că, mai mult chiar, ea l-a plasat în fruntea colecției, la titlu, s-ar putea crede, ca fiind exemplarul cel mai caracteristic în acest sens. Cf. Louis Jacquet, *Les Psaumes et le coeur de l'homme: Étude textuelle, littéraire et doctrinale*, vol. 3, Gembloux, Duculot, 1979, p. 407. Cf. Nicolae-Olimpiu Benea, "Perspective Teologice ale Rugăciunii de Mulțumire din Epistola Către Coloseni," în *Astra Salvensis*, VI (2018), no. 12, p. 461.

³ M. Dahood, *Psalms III: 101-150: Introduction, translation, and notes with an Appendix: The Grammar of the Psalter*, London, Yale University Press, 2008, p. 194.

⁴ H. Birkeland consideră psalmul 119 ca o cântare de război, scrisă cu ajutorul unor comportamente insultătoare care se adresează dușmanilor. Cf. Louis Jacquet, *Les Psaumes et le coeur de l'homme: Étude textuelle, littéraire et doctrinale*, vol. 3, Gembloux, Duculot, 1979, p. 407.

⁵ Cuv. Eftimie Zigabenuț, Sf. Nicodim Aghioritul, *Psaltirea în tâlcuirile Sfinților Părinți*, ed. de Ștefan Voronca, Egumenița, Cartea Ortodoxă, p. 807. Cf. Iuliu-Marius Morariu, "Bioethics in the discussions of the Pan-Orthodox Synode from Crete (2016)," în *Astra Salvensis*, IV (2016), no. 7, p. 248.

⁶ C. L. Allen, „Psalms 101-150,” în *Word Biblical Commentary* 21, Dallas, Word, Incorporated, 2002, p. 193. Un alt comentator, Genebrandus, definește această cântare a treptelor ca „nenorocire”; „psalmul nenorocirii” sau „al suferinței”. Cf. J. M. Neale, L. F. Littledale, *A*

poate reprezenta și o lamentație care dorește dialogul, un fel de plângere responsorială⁷, o plângere a unui personaj chinuit de vrăjmașii săi⁸.

Prin prisma versetului întâi, se poate înțelege faptul că rugăciunea celui încercat a fost deja ascultată, iar psalmul în sine este perceput ca și un act de recunoștință adresat lui Dumnezeu pentru faptul că-i ascultase cererea inimii lui. Dacă este astfel, atunci este de neînțeles cum psalmistul nu exprimă pendelete acest act al recunoștinței către Dumnezeu⁹. Arthur Weiser, Hans-Joachim Kraus și alți exegeți au sugerat că acest imn nu este o plângere, o cerere, sau un „lamento” la toate, ci o mulțumire; versetul 1 se citește la timpul prezent, iar cererea pur și simplu reprezintă o repovestire a primejdiei de la care vorbitorul a fost salvat¹⁰.

Prima cântare o cântă lui Dumnezeu poporul în pustie, regretând continuarea robiei și rugându-se pentru încetarea ei¹¹. Ajuns în Sion, credinciosul recapitulează înaintea lui Dumnezeu răul pe care l-a suferit, cere o pedeapsă împotriva persecutorilor săi și mărturisește bunătatea eliberatoare a lui Yahwe. Este o rugăciune de cerere calduroasă și spontană, care, pornind de la motive psalmice cunoscute și de la tema celui drept persecutat de buze mincinoase, devine protestul întregii comunități a lui Israel împotriva asalturilor și a uneltirilor cărora li se simte victimă. În mijlocul unei lumi nedrepte, Ierusalimul a fost de la început în concepția lor „un paradis de pace și virtute”¹².

După părerea unor exegeți, acest imn a fost scris de către un israelitean cuvios, care se îndrepta spre Ierusalim pentru a se închina¹³. Suferind din cauza clevetirii vecinilor, acest om pios și-a părăsit cu bucurie casa, pentru ca în

commentary on the psalms: on primitive and mediaeval writers, vol. 4, London, Joseph Masters, 1874, p. 163.

⁷ *Psalmii*, ed. de Alois Bulai, Anton Budău, Iosif Răchiteanu, Iași, Sapienția, 2005, p. 460.

⁸ Vorbitorul este persoana care se întoarce la Dumnezeu din primejdia forțelor cu care se confruntă și care sunt mult mai puternice decât el. Cf. Benjamin J. Segal, *A New Psalm*, Ps. 119; <http://psalms.schechter.edu/2012/06/psalm-120-distress-opening-note-songs.html>.

⁹ Adam Clarke, *Psalms*, Albany, Ages Software, 1999, Ps. 119,1.

¹⁰ Cu toate acestea, după Meir Weiss, trebuie să acceptăm că tonul negativ copleșitor din versetele 2-7 nu se potrivește unui psalm de mulțumire, întrucât tonul dominant al psalmului este mântuirea, stabilit împotriva primejdiei prezente. Cf. Benjamin J. Segal, *A New Psalm*, Ps. 119; <http://psalms.schechter.edu/2012/06/psalm-120-distress-opening-note-songs.html>.

¹¹ Cf. Святитель Афанасий Великий, *Толкование на псалмы*; <http://karatuz.prihod.ru/>, p. 151.

¹² Louis Jacquet, *Les Psaumes et le coeur de l'homme: Étude textuelle, littéraire et doctrinale*, vol. 3, Gembloux, Duculot, 1979, p. 407.

¹³ Charles Sperjen consideră că psalmul a fost redactat de David în casa lui Obed-Edom, unde se afla chivotul lui Dumnezeu. David a venit în casa lui Obed-Edom să aducă chivotul în Ierusalim, totuși gândurile i s-au răspândit și asupra lui Doeg și și-a vărsat necazul înaintea Domnului. Psalmistul și-a adus aminte cât de aspru a fost clevetit, și, gândindu-se la învinuirile mincinoase ale urmăritorilor săi, încerca un simțământ de amarăciune. A strigat către Judecătorul suprem al cerului și pământului, știind că Acesta niciodată nu va îngădui clevetirii să triumfe. Cf. Чарльз Сперджен, *Сокровищница Давида. Комментарии на Псалтирь*, Том 6 (псалмы 119–150); <http://karatuz.prihod.ru/>, p. 3-5.

„The wandering of the soul and its redemption (ps 119: 1-4) - isagogical and exegetical references,” *Astra Salvensis*, IX (2021), no. 17, p. 11-22.

atmosfera triumfătoare a sfințelor sărbători să se odihnească de bârfele goale¹⁴. Luând în considerare aceste ipoteze, vedem că psalmistul, în marea sa suferință, Îl cheamă pe Domnul pentru a-l elibera de calomnie și defăimare (v. 1 și 2); arată pedeapsa care va veni asupra chinuitorilor lui (v. 3 și 4); deplânge starea lui de a sta printre cei care nu-L cunosc pe Dumnezeu și Legile lui cele sfinte¹⁵. Conform opiniei lui G. Castellino¹⁶, o impresie intensă de eliberare în raport cu un anturaj profan, aceasta este ceea ce Liturghia, probabil, a vrut să facă pentru a simți pelerinii plecarea lor, punând astfel pe buzele lor psalmul 119.

Această primă cântare a treptelor ne arată că prima condiție necesară pentru a începe călătoria spirituală către cetatea cerească este dezlipirea interioară de lume și de obiceiurile ei depravate, dezlipirea de noi înșine – lucru pe care-l poate realiza numai cel care are conștiința că nu aparține acestei lumi¹⁷. Această primă treaptă, după cum vedem la Eusebiu, ne arată că urcușul se desfășoară prin mijlocul greutăților și nu este izolat de ele¹⁸.

Structura psalmului

Structura acestui poem concis pare să fie alcătuită într-o formă ciudată, nici cea a unei plângeri, nici cea a unui imn. Chiar dacă psalmistul a primit un răspuns din partea lui Dumnezeu, totuși el continuă să cerșească Domnului (menționat doar de două ori), să intervină în favoarea sa. Acest lucru indică o situație incertă și sumbră¹⁹. Majoritatea bibliștilor structurează această cântare sub această formă²⁰:

¹⁴ Poate că acest autor are dreptate, însă se pare că oamenii cuvioși nu sunt într-atât de nesăbuiți, încât lăsându-și casa fără supraveghere pentru câteva zile, să se plângă asupra purtării necuviințioase a vecinilor în auzul tuturor. Supărarea intenționată a celor lângă care trăim, cântând cântece despre relele lor, ar fi culmea nebuniei, dacă numai binențeles ne este indiferent de ce are să se întâmple cu proprietatea noastră și dacă întorcându-ne acasă nu ne pasă în cazul în care ne vom afla printre dușmani. Cf. Чарльз Сперджен, *Сокровищница Давида. Комментарий на Псалтирь*, Том 6 (псалмы 119–150); <http://karatuz.prihod.ru/>, p. 3-5.

¹⁵ Adam Clarke, *Psalms*, Albany, Ages Software, 1999, Ps. 119,1.

¹⁶ Louis Jacquet, *Les Psaumes et le coeur de l'homme: Étude textuelle, littéraire et doctrinale*, vol. 3, Gembloux, Duculot, 1979, p. 407.

¹⁷ *Psalmii*, ed. de Alois Bulai, Anton Budău, Iosif Răchiteanu, Iași, Sapienția, 2005, p. 461.

¹⁸ Ioan Sorin Usca, Ioan Traia, „Psalmii”, în *Vecheul Testament în tâlcuirea Sfinților Părinți*, București, Christiana, 2009, p. 362.

¹⁹ S. Terrien, *The Psalms: Strophic structure and theological commentary*, Wm. B. Eerdmans Publishing Co, Grand Rapids, 2003, p. 807.

²⁰ L. C. Allen face o prezentare și o împărțire a psalmului în felul următor: I. 119,1aa *Conducere*, II. 119,1ab-4 *O rugăciune auzită*, III. 119,5-7 *Necesitatea răspunsului la rugăciune*. Cf. C. L. Allen, „Psalms 101-150,” în *Word Biblical Commentary* 21, Dallas, Word, Incorporated, 2002, p. 197. Louis Jacquet împarte psalmul în patru părți: 1. *Apel către Yahve* – v. 1-2; 2. *Amenințarea clevetitorilor* – v. 3-4; 3. *Plângerea unui necunoscut* – v. 5-6; 4. *Aspirația pentru pace* – v.7. Cf. Louis Jacquet, *Les Psaumes et le coeur de l'homme: Étude textuelle, littéraire et doctrinale*, vol. 3, Gembloux, Duculot, 1979, p. 407. S. Terrien arată că această plângere individuală de suferință este alcătuită din trei strofe scurte: 1. *Rugăciunea este auzită* (v. 1-2); 2. *Un blestem este aruncat* (v. 3-4); 3. *Un*

1. *titlu* (v.1a);
2. *declarație de încredere: trecutul este rădăcina speranței pentru viitor* (v. 1bc);
3. *coșmarul buzelor mincinoase și așteptarea intervenției divine* (v. 2-4);
4. *coșmarul războiului și așteptarea păcii* (v. 5-7).

Analiză exegetică

Versetul 1. O cântare a treptelor. Către Domnul strig în strâmtorarea mea și el mă aude. (B1938)

Vocea acestui închinător răsună ca o intermediară mulțumire, pentru a se asigura că Dumnezeu a ascultat rugăciunea lui și-i va rezolva problema. Pentru încurajarea fraților săi credincioși, el mărturisește experiența sa personală cu Domnul, arătând că Dumnezeu este Cel care ascultă rugăciunea. Problema lui se afla în zona de relații sociale și respectiv acceptarea sa în comunitate. El pretinde că a fost victimă a minciunii și a unei falsități în declarații. El a suferit de calomnie, în special, probabil din partea unui individ. Fără îndoială, el a venit la Templu speriat și descurajat de aceste atacuri. Acum însă, el este încurajat de promisiunea lui Dumnezeu de apărare. Astfel, acceptă cu încredere promisiunea și anticipează reabilitarea sa în comunitate, prin exercitarea justiției divine²¹. După cum rezultă din clevetirile sau defăimările din versetele următoare 2 și 3, necazul sau suferința este unul din acele lucruri de care un om nu se poate proteja, care nu poate fi respins cu forța și a căror origine nu poate fi urmărită întotdeauna.

„Am strigat către Domnul, și m-a auzit”, zice psalmistul. Vedem că aici el nu a avut o altă „resursă” sau „scăpare” decât la Dumnezeu. Psalmistul apare ca un neputincios în fața clevetirii, ca unul ce nu a putut-o respinge și împiedica efectele ei asupra reputației lui, și tot ce a putut face a fost să se lase în grija Domnului²². „Prin acest început, spune Teodoret de Cir, psalmistul ne arată mărimea mâhnirii și covârșirea dumnezeieștii iubiri de oameni”²³. „Strigare” numește aici prorocul pe ceea ce se face din sufletul cel plin de durere și din inimă zdrobită către Dumnezeu, Care singur poate elibera pe cei ce aleargă la El, întrucât acest fel de

propriu blestem este exprimat (v. 5-7). Cf. S. Terrien, *The Psalms: Strophic structure and theological commentary*, Wm. B. Eerdmans Publishing Co, Grand Rapids, 2003, p. 807.

²¹ C. L. Allen, „Psalms 101-150,” în *Word Biblical Commentary* 21, Dallas, Word, Incorporated, 2002, p. 198.

²² Albert Barnes, *Notes, critical, explanatory, and practical, on the book of psalms*, vol. I, New York, Harper&Brothers, Publishers, Franklin Square, 1868, p. 228.

²³ Teodoret de Cir, *Tălcuirea psalmilor Împăratului Prooroc David*, Petru Vodă, Sfânta Mănăstire Sfinții Arhangheli, 2003, p. 392.

„The wandering of the soul and its redemption (ps 119: 1-4) - isagogical and exegetical references,” *Astra Salvensis*, IX (2021), no. 17, p. 11-22.
strigare după dreptate o aude Dumnezeu²⁴. Vorbind despre folosul necazului, Sf. Ioan Gură de Aur spune că acesta a născut în iudeii robiți rugăciunea curată, iar despre promptitudinea iubirii de oameni – spune că Dumnezeu i-a auzit imediat în ceasul chemării lor²⁵. Calomnia ne rănește în inimă. Cei care au fost înjunghiați de limba ascuțită a cuiva, știu că este mai puternică decât sabia. Acuzații nedrepte provoacă resentimente în noi, dar de multe ori ne simțim în imposibilitatea de a ne lupta cu răutatea²⁶.

Astfel că psalmistul ne îndeamnă în debutul acestui imn să învățăm încetul cu încetul să ne ridicăm și să ne înaripăm rugăciunile, ca să nu ne întristăm și să deznădăjduim în vremea necazurilor, ci să obținem folosul din acestea. Pentru că nimic nu îndepărtează într-atât împrăștierea și nepăsarea, precum necazurile și durerea: acestea adună sufletul de oriunde și-l îndreaptă spre rugăciune. Trebuie să petrecem toată vremea ca o viață plină de necazuri²⁷. Sf. Ap. Pavel spune că „prin multe necazuri trebuie să intrăm în Împărăția lui Dumnezeu” (FA 14, 22). De asemenea, nu trebuie să uităm că adevărata viață a sfinților a fost plină de necazuri și chinuri din partea oamenilor și a demonilor.

Versetul 2. Doamne, scapă sufletul meu de buze mincinoase, de limba cea vicleană!
(B1938)

²⁴ După Teodoret, se aduc însă cuvintele acestea din partea poporului evreu cel bine-cinstitor. Cf. Cuv. Eftimie Zigabenu, Sf. Nicodim Aghioritul, *Psaltirea în tâlcuirile Sfinților Părinți*, ed. de Ștefan Voronca, Egumenița, Cartea Ortodoxă, p. 625.

²⁵ Sf. Ioan Gură de Aur, *Omili la Psalmi*, trad. de Laura Enache, Iași, Doxologia, 2011, p. 506.

²⁶ Calomnia reprezintă cel mai dezgustător dintre felurile păcatului; pătrunzând în inimă, ea ne dă dureri insuportabile și suferințe. Chiar și în astfel de suferințe, noi nu ar trebui să ezitam să ne adresăm lui Dumnezeu, sau cea mai bună metodă de a ne vindeca de rănilor pricinuite de ea, este să tăcem în fața oamenilor și să ne rugăm lui Dumnezeu. Astfel, psalmistul a procedat cu înțelepciune. A povesti altora despre calomnie este inutil: cu cât mai mult vorbești, cu atât mai mult oamenii încep să te bârfească. A face apel la conștiința clevetitorilor, de asemenea este inutil: ei sunt fără bunul simț, și oricare dintre motivele noastre invocate cu scopul de a face dreptate va consolida doar furia lor și va deveni doar un pretext pentru o nouă calomnie. A-i implora pe clevetitorii cruzi – e ca și cum a-i implora pe hiene și lupi. „Invocarea numelui lui Dumnezeu” – aceasta este „dovada puterii noastre”, pe când „invocarea unui om – semn al slăbiciunii noastre”. Dacă blasfemia dușmanilor ne obligă să îngenunchem și să strigăm către Dumnezeu, aceasta este – „o mare binecuvântare”. Cu adevărat Domnul ne ascultă. El este Dumnezeul cel viu, și să ne adresăm către El cu rugăciuni este modul cel mai rezonabil și util. Psalmistul a păstrat în memorie răspunsul la această rugăciune, iar acum ne vorbește despre ea, pentru a-l slăvi mai întâi pe Dumnezeu, și apoi pentru a-i întări pe frați. Cf. Чарльз Сперджен, *Сокровищница Давида. Комментарии на Псалтирь*, Том 6 (псалмы 119–150); <http://karatuz.prihod.ru/>, p. 7-10.

²⁷ Despre aceasta mărturisește și Proorocul, că rugăciunile înălțate din durere sunt din cele mai curate și au o îndrăzneală deosebită către Dumnezeu. Din această cauză ne vom muștra conștiința prin amintirea de păcate, pentru a ne face sufletul vrednic de ascultarea lui Dumnezeu. Cf. ПСАЛТИРЬ в святоотеческом изъяснении, Свято-Успенская Почаевская Лавра, 2011, p. 530.

Prorocul arată în acest verset ce cuvinte a grăit rugându-se lui Dumnezeu²⁸. Astfel, el se roagă să se izbăvească de cei ce-l vrăjmoșesc cu nedreptate și se folosesc de amăgiri viclene²⁹. Sf. Ioan Gură de Aur spune că „nimic nu este mai primejdios decât a cădea în această ispită, adică în mâinile omului viclean, care este mai cumplit decât un animal, dar își ascunde veninul cu o blândețe aparentă, viclenia sa fiind greu de observat și cel ce din neatenție nimerește în mâinile acestuia se aruncă în groapă. Dacă de unii ca aceștia trebuie să ne ferim, cu atât mai mult trebuie să ne ferim de cei înșelați și rățăciți care învață dogme rele”³⁰.

Expresia „limbă bârfitoare”, întâlnită în versetul 2, se repetă într-un ton de triumf în versetul următor. Chinitorul trebuie să suporte distrugerea. Adevărul și dreptatea sunt mizate. Dumnezeu pe care persecutorul L-a invocat volubil în calitate de păzitor al acestor virtuți sociale de bază, acționează în favoarea rugătorului³¹. Psalmistul David se referă aici la izbăvirea de la o limbă a căror declarații nu pot fi invocate, ale cărei cuvinte sunt înșelătoare, ale cărei promisiuni sunt false. Nici un om nu se poate proteja cu siguranță împotriva influenței minciunii; nimeni nu poate fi sigur că tot ceea ce va fi zis este adevărat, nimeni nu poate fi sigur că toate promisiunile făcute de el, cu excepția celor făcute de Dumnezeu, vor fi realizate³².

„Izbăvește-mă” reprezintă în ebraică „salvează sufletul meu”. Aceasta arată că viața lui este în pericol. Sau, în cazul în care se face referire la suflet ca atare, atunci înseamnă că tot ce privește sufletul său a fost profund afectat. El a fost bârfit, calomniat, denaturat, înșelat, și nu avea nici o mângâiere sau pace. Rugăciunea psalmistului este ca Domnul să-l salveze de buzele mincinoase și de

²⁸ RSV (Revised Standard Version) a pus versetul 2 în ghilimele, făcând astfel, rugăciunea prin care psalmistul face referire la versetul 1; NEB (New English Bible) face același lucru, și acest lucru, după opinia exegeților R. G. Bratcher și W. D. Reybum, probabil că este corect. Cuvintele de rugăciune, unele ale psalmistului, sunt introduse într-un mod neobișnuit. În limbile în care versetul 2 nu poate să se traducă bine, ar putea fi necesar să se arate clar, că acestea sunt cuvintele pe care le folosește psalmistul în versetul 1 pentru a cere ajutorul lui Dumnezeu. În consecință, poate este nevoie să se spună, de exemplu, „M-am rugat spunând asta...” sau „I-am spus Domnului”. În unele limbi ghilimele vor fi suficiente. Cf. R. G. Bratcher, W. D. Reybum, *A translator's handbook on the book of Psalms*, New York, United Bible Societies, 1991, p. 1047.

²⁹ Unii ca aceștia erau cei ce îi puseseră curse lui Daniil pentru rugăciune, amarii pârași ai celor ce erau cu Anania. Cf. Teodoret de Cir, *Tălcuirea psalmilor Împăratului Prooroc David*, Petru Vodă, Sfânta Mănăstire Sfinții Arhangheli, 2003, p. 392.

³⁰ Nedrepte sunt acele buze care vatămă virtutea și duc la răutate. Sf. Ioan Gură de Aur explică versetul prin Luca 22, 46: „Rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită”. Cf. Sf. Ioan Gură de Aur, *Omiliile la Psalmi*, trad. de Laura Enache, Iași, Doxologia, 2011, p. 506.

³¹ C. L. Allen, „Psalms 101-150,” în *Word Biblical Commentary* 21, Dallas, Word, Incorporated, 2002, p. 198.

³² Albert Barnes, *Notes, critical, explanatory, and practical, on the book of psalms*, vol. I, New York, Harper&Brothers, Publishers, Franklin Square, 1868, p. 228.

„The wandering of the soul and its redemption (ps 119: 1-4) - isagogical and exegetical references,” *Astra Salvensis*, IX (2021), no. 17, p. 11-22.

o limbă înșelătoare, prin care psalmistul se referă la dușmanii săi, care spun minciuni despre el³³.

Nu este sigur cine sunt acești dușmani, dar, probabil, aceștia sunt indivizi israeliți, nu neamuri. „Buzele mincinoase”³⁴ și „limba înșelătoare” reprezintă absolut persoana sau persoanele, pe care TEV³⁵ îi face în mod corect ca mincinoși și înșelători. Potrivit lui Rabbi Rashi, aceste „buzes false” ar însemna brațul celor care vânează oameni cu gura lor plină de acuzații rele³⁶. În general, „buzes nedrepte” și „limbă vicleană” reprezintă două expresii sinonime prin care este descris dușmanul. Acesta este fals și mincinos și poate fi un idolatru³⁷. Prin „buzes nedrepte”,³⁸ după Sfinții Ioan Gură de Aur și Nichita Stithatul, se înțeleg „gândurile necurate și pătimase ce ne atacă”, iar prin „limbă” – „nașterea și mișcarea nefirească a gândului rău din inima noastră”, care tulbură omul interior³⁹. „Nedreptate este limba babilonienilor, spune Sf. Atanasie cel Mare, care propovăduiesc slujirea la idoli”. Însuși „limba” este numită „vicleană”, adică „care nu spune nimic drept despre Dumnezeu”⁴⁰. Pentru a fi protejat omul de această armă mortală nu e nevoie de altceva decât de o putere divină. Într-adevăr, generația tăcută este mult mai bună decât cea mincinoasă! De calomnie ne poate salva doar Domnul. Doar El poate stârpi limbile rele și restabili numele nostru bun. Limba vicleană e mult mai rea decât minciuna nedeghizată. Lingușitorii și prefăcuții, ascunzându-se în vrăjmașia inimii, sunt cu adevărat dezgustători. Ei, fiind generația vicleană; acțiunile lor reprezintă fructul răutății diabolice. Mai bine este să te întâlnești cu animale

³³ După FRCL (French common language version): „oameni care mint și fac jurăminte false”. Cf. R. G. Bratcher, W. D. Reymann, *A translator's handbook on the book of Psalms*, New York, United Bible Societies, 1991, p. 1047.

³⁴ „Buzes mincinoase” sau „nedrepte” – fals, înșelător, calomnios. Cf. Albert Barnes, *Notes, critical, explanatory, and practical, on the book of psalms*, vol. I, New York, Harper&Brothers, Publishers, Franklin Square, 1868, p. 228.

³⁵ Today's English Version. Cf. R. G. Bratcher, W. D. Reymann, *A translator's handbook on the book of Psalms*, New York, United Bible Societies, 1991, p. 1047.

³⁶Cf. *The complete Jewish Bible with Rashi Commentary, Tehillim–Psalms–Chapter 120*; http://www.chabad.org/library/bible_cdo/aid/16341.

³⁷ *Psalmii*, ed. de Alois Bulai, Anton Budău, Iosif Răchiteanu, Iași, Sapienția, 2005, p. 459.

³⁸ După Cuvioșii Nicodim Aghioritul și Eftimie Zigabenu, Proorocul și Împăratul David numește «buzes viclene» pe cele ce grăiesc nedreptate la înălțime, precum vedem și în psalmul 72: „Nedreptate la înălțime a grăit”. La fel buzes viclene sunt și cele ale clevetitorilor, și, în general, ale tuturor celor fărădelege. La fel este și cu limba vicleană a clevetitorilor și a vrăjmașilor. Cf. Cuv. Eftimie Zigabenu, Sf. Nicodim Aghioritul, *Psaltirea în tâlcuirile Sfinților Părinți*, ed. de Ștefan Voronca, Egumenița, Cartea Ortodoxă, p. 625.

³⁹ Cf. ПСАЛТИРЬ в святоотеческом изъяснении, Свято-Успенская Почаевская Лавра, 2011, p. 532.

⁴⁰ Свяитель Афанасий Великий, *Толкование на псалмы*; <http://karatuz.prihod.ru/>, p. 151.

sălbaticе și șerpi veninoși decât cu oameni înșelători. Acești monștri au ieșit din întunericul iadului și se vor întoarce înapoi în ziua judecării⁴¹.

Versetul 3. Ce-ți va prisosi ție și care va fi folosul tău, limbă amăgitoare? (B1938)

Prin intermediul dispozitivului de retorică de întrebare și un răspuns, psalmistul descrie modul în care Dumnezeu va pedepsi dușmanii săi⁴². Întrebarea se inspiră dintr-o formulă „de blestem”, frecventă în Biblie, care aparține limbajului jurămintelor solemne, și care este trecută în tranzacțiile comerciale⁴³. Pentru a copleși victima lor mai ușor, calomnatorii folosesc foarte generos această formulă, în locul ei. Luther traduce astfel: „Ce poate face limba falsă?”. Alții citesc acest lucru astfel: „Cum te va pedepsi Dumnezeu?”. Alții, „ce îți va da [Dumnezeu] ție?”. Asta înseamnă, „ce răsplată puteți aștepta de la Dumnezeu pentru aceste calomnii vătămătoare?”⁴⁴ Conform rabinului Benjamin J. Segal, acest verset reprezintă o întrebare retorică⁴⁵.

„Limbă vicleană” sau în alte locuri „limbă falsă”, poate fi o adresă la limba în sine, sau, ca mai sus, cuvântul „limbă” poate fi utilizat ca nume sau subiect pentru verbele întâlnite în propoziție⁴⁶. Sf. Ioan Gură de Aur spune că „acest verset nimic altceva nu descrie decât că este mare această viclenie și cumplit este chipul acestei răutăți. Ceea ce întreabă psalmistul aici este: „ce pedeapsă este vrednică pentru asemenea răutate?”⁴⁷ Și răspunde mai departe Sf. Ioan Gură de Aur, zicând că „niciuna, decât numai lovitura de la Dumnezeu”. Ar trebui să fie ceva foarte prețios, pentru ca omul să fie de acord într-o astfel de atmosferă dezgustătoare, distrugându-și sufletul. Se pare că psalmistul încearcă să găsească o pedeapsă adecvată. Calomnia și defăimarea –

⁴¹ Чарльз Сперджен, *Сокровищница Давида. Комментарии на Псалтирь*, Том 6 (ПСАЛМЫ 119–150); <http://karatuz.prihod.ru/>, p. 10.

⁴² Versetul 3 în ebraică este literalmente „Ce îți va da El ție și ce El îți va adăuga ție?”. Această întrebare reflectă limbajul folosit într-un blestem: „Fie ca Dumnezeu să facă acest lucru pentru tine, și să adauge vouă” (vezi Rut 1,17; 1 Rg 3, 17; 14, 44; 25, 22). Aici întrebarea se referă la „Cum El te va pedepsi pe tine?”. Vezi și FRCL (French common language version): „Ce pedeapsă îți va aplica Dumnezeu ție ...?” și GECL (German common language version): „Cum te va pedepsi Dumnezeu pe tine...?” Cf. R. G. Bratcher, W. D. Reyburn, *A translator's handbook on the book of Psalms*, New York, United Bible Societies, 1991, p. 1047.

⁴³ Louis Jacquet, *Les Psaumes et le coeur de l'homme: Étude textuelle, littéraire et doctrinale*, vol. 3, Gembloux, Duculot, 1979, p. 410.

⁴⁴ Albert Barnes, *Notes, critical, explanatory, and practical, on the book of psalms*, vol. I, New York, Harper&Brothers, Publishers, Franklin Square, 1868, p. 228.

⁴⁵ Mai mult, există, probabil, un joc de cuvinte, în versetul 3, care se poate de observat, chiar dacă implicarea este neclară. Cf. Benjamin J. Segal, *A New Psalm*, Ps. 119; <http://psalms.schechter.edu/2012/06/psalm-120-distress-opening-note-songs.html>.

⁴⁶ Albert Barnes, *Notes, critical, explanatory, and practical, on the book of psalms*, vol. I, New York, Harper&Brothers, Publishers, Franklin Square, 1868, p. 228.

⁴⁷ Sf. Ioan Gură de Aur, *Omilia la Psalmi*, trad. de Laura Enache, Iași, Doxologia, 2011, p. 508.

„The wandering of the soul and its redemption (ps 119: 1-4) - isagogical and exegetical references,” *Astra Salvensis*, IX (2021), no. 17, p. 11-22.

sunt cele mai grave păcate. Dacă oamenii ar fi pedepsiți corespunzător gravității acestor fapte, atunci aceste pedepse ar fi dure și devastatoare⁴⁸.

Sfinții Părinți⁴⁹ arată că aici „harul Duhului Sfânt îi mângâie pe cei copleșiți de necaz”. David are în vedere aici: nu cădea în deznădejde, fiind lovit de limba nedreaptă, pentru că „ce ți se va da și ce ți se va adăuga prin limba vicleană?”. Cel cu gândul rău înainte de pedeapsă își pricinuieste deja sieși pedeapsă, născând răul în sine. „Limba vicleană, lingușitoare” este ea în sine pedeapsă pentru omul viclean. După Ilarie și Augustin,⁵⁰ „Domnul întrebă cu duioșie: Ce pot să-ți dau împotriva limbii viclene? Cuvântul acesta arată însă că limba vicleană este cu anevoie biruită pentru covârșitorul viclesug pe care îl are”⁵¹.

Versetul 4. Săgețile ascuțite ale celui puternic și jărativ din vreascuri de jneapăn! (B1938)

Versetul 4 ar putea fi descrierea unei limbi înșelătoare sau pedeapsa ce o așteaptă pe ea. Există în mod evident un joc de cuvinte aici, pentru că discursul dăunător este adesea comparat cu săgeți din Biblie (de exemplu, *Ir* 9, 7; *Ps* 64, 4; *Pr* 25, 18)⁵². Acesta este un răspuns la întrebarea din versetul 3. Consecință – efect, o astfel de utilizare a limbii trebuie să fie ca săgețile ascuțite și pătrunzătoare, sau cum ar fi arderea intensă de cărbuni. „Săgețile ascuțite ale celui puternic” sunt săgețile de războinic – că războiul a fost realizat în principal de arcuri și săgeți. Aceste săgeți au fost, desigur, ascuțite pentru a le face pătrunzătoare, penetrante, mai mult pentru a omorî pe cineva⁵³. Răspunsul (v. 4), poate fi luat literal, dar mai probabil „săgețile ascuțite” și „cărbunii aprinși” sunt pentru a exprima pedepsele aspre sau suferințele extreme. Weiser

⁴⁸ Crima unui asemenea om, într-un oarecare sens, devine scutul său de apărare, pentru că oamenii nu vor să se mai întâlnească cu un astfel de adversar nedemn. Însă Dumnezeu îl amenință cu pedeapsa cea mai oribilă care va urma la timpul potrivit. Cf. Чарльз Сперджен, *Сокровищница Давида. Комментарии на Псалтирь*, Том 6 (псалмы 119–150); <http://karatuz.prihod.ru/>, p. 11-12.

⁴⁹ Cf. ПСАЛТИРЬ в святоотеческом изъяснении, Свято-Успенская Почаевская Лавра, 2011, p. 533.

⁵⁰ Ioan Sorin Usca, Ioan Traia, „Psalmii”, în *Vechiul Testament în tâlcuirea Sfinților Părinți*, București, Christiana, 2009, p. 362.

⁵¹ Cuv. Eftimie Zigabenu, Sf. Nicodim Aghioritul, *Psaltirea în tâlcuirile Sfinților Părinți*, ed. de Ștefan Voronca, Egumenița, Cartea Ortodoxă, p. 626.

⁵² După rabbi Benjamin J. Segal, ar însemna acel lemn ce este cunoscut ca o materie primă superioară pentru un cărbune fierbinte și care are o durată de ardere mai lungă. Referința aici ar putea să fie de două tipuri: de durere sau de săgeți cu vârful de foc. Cf. Benjamin J. Segal, *A New Psalm*, Ps. 119; <http://psalms.schechter.edu/2012/06/psalm-120-distress-opening-note-songs.html>.

⁵³ Albert Barnes, *Notes, critical, explanatory, and practical, on the book of psalms*, vol. I, New York, Harper&Brothers, Publishers, Franklin Square, 1868, p. 228.

comentează acest stih zicând că două metafore exprimă „crimă” și „foc”, care este, „moarte” și „distrugere”. Textul ebraic în versetul 4 identifică cărbunii ca fiind din ienupăr⁵⁴.

Sf. Ioan Gură de Aur spune că prin „săgeți este numită pedeapsa”, iar cuviosii Nicodim Aghioritul și Eftimie Zigabenui văd redade prin „săgeți și cărbuni” de Prorocul David „felurile bătăi”. De asemenea, ei arată că unii au înțeles prin „puternic” pe diavolul, că el biruiește și silnicește pe cei leneși și trândavi, iar prin „săgeți ascuțite și cărbuni pustiitori”⁵⁵ au înțeles gândurile cele pătimase, pe care le aduce diavolul și care intră repede în suflet și ard fapta cea bună, după Grigorie al Nyssei, că pe acestea și Apostolul Pavel le-a numit „săgeți înfocate ale celui viclean” (*Ef* 5, 16)⁵⁶.

Un alt traducător: „Săgețile Celui puternic sunt ascuțite, zice, cu cărbuni adunați”⁵⁷. Pentru Sf. Atanasie cel Mare⁵⁸ „săgețile”⁵⁹ înseamnă însuși „pedeapsa ce va veni în curând asupra babilonienilor”. Aici ni se arată condamnarea dreaptă a celor ce făptuiesc fățarnic și viclean⁶⁰. Acest verset este o întrebare retorică ce însuflețește textul psalmului, cerând de la Domnul, conform legii

⁵⁴ R. G. Bratcher, W. D. Reburn, *A translator's handbook on the book of Psalms*, New York, United Bible Societies, 1991, p. 1047.

⁵⁵ „Cărbunii pustiului”: metaforă care se limpezește prin sensul versetului următor. Cuvântul se referă la o specie de mătură sau arbust de creștere în deșerturile din Arabia, cu flori galbene și o rădăcină plină de amărăciune. Vezi *Robinson's Biblical Researches*, vol. I, p. 299. Burckhardt spune că a găsit la beduinii din Sinai această ardere a rădăcinilor în cărbune, și mai remarcă că aceștia fac cel mai bun cărbune, care emană afară o căldură mai intensă și puternică. Arbuștii uneori cresc atât de mari, încât să furnizeze umbră celor expuse la căldura soarelui în deșert. Cf. Albert Barnes, *Notes, critical, explanatory, and practical, on the book of psalms*, vol. I, New York, Harper&Brothers, Publishers, Franklin Square, 1868, p. 228.

⁵⁶ Cuv. Eftimie Zigabenui, Sf. Nicodim Aghioritul, *Psaltirea în tâlcuirile Sfinților Părinți*, ed. de Ștefan Voronca, Egumenița, Cartea Ortodoxă, p. 626.

⁵⁷ Iar altul: „Cu cărbuni de cedru”, prin metafora numelor mărind frica de pedeapsă. Căci această expresie „cu cărbuni adunați” și cealaltă „cu cărbuni de cedru”, zice Sfântul Ioan, au același sens. Una prezintă mulțimea pedepselor, cealaltă, intensitatea și tăria lor. La fel și Septuaginta prin expresia „cărbuni mistuitori” exprimă același lucru, adică cărbuni care pustiesc și mistuie sau devastează. Cf. Sf. Ioan Gură de Aur, *Omilii la Psalmi*, trad. de Laura Enache, Iași, Doxologia, 2011, p. 508.

⁵⁸ Cf. Святитель Афанасий Великий, *Толкование на псалмы*; <http://karatuz.prihod.ru/>, p. 151.

⁵⁹ Conform rabinului Rashi, „săgeți ascuțite de un om puternic” înseamnă: „Iată, te omor într-un loc îndepărtat ca o săgeată”. „Cu cărbuni de mături sau aprinși”: aici el arată că toți cărbunii, de obicei, atunci când se sting la exterior, se sting și în interior, dar aceștia s-au stins la exterior, dar nu însă și în interior. Cf. *The complete Jewish Bible with Rashi Commentary, Tehillim—Psalms—Chapter 120*; http://www.chabad.org/library/bible_cdo/aid/16341.

⁶⁰ Domnul se va asigura că pedeapsa lor va fi ca o săgeată ascuțită, care zboară, trasă cu arcul de oțel cu toată forța de către un războinic. Pentru a pedepsi acest păcat dureros, o pedeapsă nu este suficientă. Calomniatorul trebuie să simtă aceeași suferință, ca omul care arde pe cărbuni de ienupăr, care ard rapid, fără milă, și mocnesc pentru o lungă perioadă de timp. Aceasta este o condamnare îngrozitoare! Această pedeapsă îi așteaptă pe toți mincinoșii. Cf. Чарльз Сперджен, *Сокровищница Давида. Комментарий на Псалтирь*, Том 6 (псалмы 119–150); <http://karatuz.prihod.ru/>, p. 12-13.

„The wandering of the soul and its redemption (ps 119: 1-4) - isagogical and exegetical references,” *Astra Salvensis*, IX (2021), no. 17, p. 11-22.

talionului, să intervină printr-o pedeapsă față de dușmanii mincinoși. Formula poate fi interpretată și ca un jurământ de imprecuație⁶¹. Răspunsul anunță, în cel mai pur spirit răzbunător conform legii talionului, pedeapsa divină care va cădea asupra celor răi⁶². O interpretare mai duhovnicească a acestui verset o realizează Fericitul Augustin, arătând că „săgețile sunt cuvintele dumnezeiești care străpung inima și trezesc iubirea”⁶³. Lucruri îngrozitoare pentru noi le arată Scriptura, vedem la Sfinții Părinți (Ioan Gură de Aur, Nichita, Teodoret), pedepsele lui Dumnezeu, numindu-le „săgeți și cărbuni aprinși”⁶⁴: „Dumnezeu vorbește celui necăjit: ce mai mult decât puterea Mea și ajutorul Meu îți poate fi dat? Nu ai tu armele Mele? Săgețile ascuțite fiind faptele bune, iar cele luptătoare – cărbunii: Trupul și Sângele Domnului, și lacrimile de foc – suspinele înflăcărare ale inimii și rugăciunea smerită, prin care se rănește și se răpune diavolul, și se pustiește toată puterea drăcească și buzele gândurilor”⁶⁵.

⁶¹ *Psalmii*, ed. de Alois Bulai, Anton Budău, Iosif Răchiteanu, Iași, Sapienția, 2005, p. 459.

⁶² Louis Jacquet, *Les Psaumes et le coeur de l'homme: Étude textuelle, littéraire et doctrinale*, vol. 3, Gembloux, Duculot, 1979, p. 410.

⁶³ Ioan Sorin Usca, Ioan Traia, „Psalmii”, în *Vecheul Testament în tâlcuirea Sfinților Părinți*, București, Christiana, 2009, p. 362.

⁶⁴ „Aici, zice Teodoret de Cir, darul Duhului îi mângâie pe cei mâhniți și arată dreapta hotărâre scoasă asupra celor ce uneltesc în taină vicleșugul: că „puternic” numește pe Dumnezeuul tuturor; „săgeți ale Celui puternic” – iuțimea pedepselor, din metafora săgeților libere (slobozite), care taie aerul cu lesnire; iar „cărbuni pustiitori” – puterea, cheltuirea și pustiirea pedepsei...” Cf. Teodoret de Cir, *Tâlcuirea psalmilor Împăratului Prooroc David*, Petru Vodă, Sfânta Mânăstire Sfinții Arhangheli, 2003, p. 393.

⁶⁵ Cf. ПИСАНИЕ в святоотеческом изъяснении, Свято-Успенская Почаевская Лавра, 2011, p. 533 .